

VERSLAG KWALITEITSTATELIER 25 juni 2014

Op 25 juni jl. vond het kwaliteitsatelier van de Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart plaats genaamd 'Een vitaal Groene Hart is geen Museum'. Doel van dit atelier was een kennismaking met de aanpak van verbindend onderhandelen (Mutual Gains Approach). Belangrijk en onderscheidend onderdeel van deze aanpak is dat bij de start van een initiatief alle belanghebbenden worden betrokken. Je gaat het gesprek aan op het niveau van belangen, zodat een standpuntendiscussie wordt vermeden. Wanneer de belangen helder zijn, kan je zoeken naar gedeelde belangen en meerwaarde. Dit vereist een zorgvuldig proces. Dankzij de aanwezigheid van ongeveer 40 deelnemers, afkomstig van uiteenlopende organisaties en met verschillende functies, kon deze manier van werken goed worden verkend.

Christiaan van der Kamp trapte de bijeenkomst af met de volgende opmerkingen. 'Je denkt dat het Groene Hart een museum is maar het verandert voortdurend. Er is lang uitgegaan van restrictief beleid. De overheid stelde zich streng op om ongewenste initiatieven tegen te houden. Vaak gebeurde mede daardoor niet wat je wel wilde en soms ook wel wat je niet wilde.' Christiaan denkt dat het in deze tijd juist van belang is dat je als overheid weet wat je wilt en er ook voor zorgt dat dat gebeurt en vervolgens goed regelt dat wat je echt niet wilt ook echt niet gebeurt.

Rebecca de Boer, ondernemer in het Groene Hart, benadrukte de drempels waar ondernemers tegenaan lopen bij het realiseren van initiatieven. In haar geval heeft zij te maken met twee provincies en twee gemeenten en de verschillen zijn behoorlijk groot. Ook geeft zij aan dat er veel nieuwe organisatievormen ontstaan om initiatieven mogelijk te maken.

Harm van de Heiligenberg wees ons, als strateeg van de provincie Utrecht, op de trends waar we rekening mee moeten. De vergrijzing neemt toe, dit betekent iets voor de wijze van recreëren bijvoorbeeld. Verder noemde hij globalisering en als tegenhanger daarvan zelforganisatie en kleinschaligheid. Een voorbeeld hiervan zijn streekproducten en het gezamenlijk organiseren van duurzame energie.

Daarna werd in drie groepen de casus De Proeftuin van Holland behandeld, waarbij alle deelnemers actief konden deelnemen. Op basis van een beschrijving van de casus hebben de deelnemers gezamenlijk een lijst van **mogelijke stakeholders en hun belangen** opgesteld. Vervolgens werden aan drie groepen van belanghebbers de volgende **vragen** gesteld:

1. Wat moeten de initiatiefnemers zelf doen om hun plan haalbaar en gedragen te krijgen?
2. Wat hebben initiatiefnemers van overheden (provincie/gemeente/waterschap) nodig om hun plan haalbaar en gedragen te krijgen?
3. Welke kansen zouden het plan verrijkt hebben? Is er iets blijven liggen / een kans onbenut gebleven?

In de pauze werd aan de deelnemers gevraagd een **richtinggevend statement** voor het Groene Hart te maken.

Daarna werd aan de deelnemers gevraagd om gezamenlijk **aanbevelingen** te formuleren. De bijeenkomst werd afgesloten met een slotwoord van Bart Krol, lid van de Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart en gedeputeerde van de provincie Utrecht.

Lijst van stakeholders en hun mogelijke belangen

Leerpunten:

- Er zijn vaak meer stakeholders betrokken dan je in eerste instantie bedenkt.
- Met meer mensen krijg je sneller een breed beeld van de stakeholders en hun (mogelijke) belangen.
- Belangen kunnen verschillend zijn en elkaar overlappen.

Beantwoording 3 vragen

De reacties uit de drie groepen zijn samengevat.

1. Wat moeten de initiatiefnemers zelf doen om hun plan haalbaar en gedragen te krijgen?

- Het is van belang een goede business case te hebben
- De initiatiefnemer heeft de verantwoordelijkheid om tot een haalbaar en gedragen plan te komen
- Zoeken naar bredere financieringsmogelijkheden door ook te verbinden met andere doelen
- Investeren in het verbeteren in samenhang tussen belangen, doelen en partijen in masterontwerp
- Een financieel stabiele basis is nodig voor succes
- De omgeving betrekken
- Het is van belang om te weten welke doelen het initiatief voor omgeving dient, hierbij kan recreatie een zinvol doel zijn.
- Een visie op de lange termijn kan helpen om de omgeving mee te krijgen
- Het betrekken van de zorgaanbieders en het onderwijs
- Een goede voorbereiding is belangrijk
- Belang van de kracht van de trekker, een goede motor is noodzaak
- Versnellingkamers
- Zorgen voor plan B en C, creatief denken

2. Wat hebben initiatiefnemers van overheden (provincie/gemeente/waterschap) nodig om hun plan haalbaar en gedragen te krijgen?

- Meedenken/maatwerk, planologische/organisatorische samenwerking
- Denken in kansen, flexibiliteit
- Samenwerking binnen en tussen overheden inclusief waterschap
- Een visie van gemeente en provincie
- Helderheid in beleid
- Daadkracht
- Continuïteit
- Vergunning
- Veiligheid
- Subsidie
- Nutzaken + afval
- Advies van landschapsarchitect
- Niet nee... mits, maar ja... tenzij
- Faciliterende/ondersteunende overheid
- Voorproces heel belangrijk
- Neem daar wel de tijd voor
- Luisteren
- "handboek" vanuit de gemeente provincie
- Tempo
- Werken in de geest van de wet niet naar de letter, geen vinklijstjes
- Vertaalslag van beleidstaal naar ondernemerstaal

3. Welke kansen zouden het plan verrijkt hebben? Is er iets blijven liggen / een kans onbenut gebleven?

- Toeristisch informatie ten behoeve van extensieve recreatie
- Betere profilering
- Bewoners van woon/zorg eenheden als gids inzetten
- Koppelen aan routes van de extensieve recreatie (TOP/routes).
- Luchtkwaliteit verbeteren
- Sterhotels/huisvesting
- Streekproduct koppelen
- Beschermen bermen door minder van beplanting
- Technische proeftuin (waterkwaliteit/wind)
- Verbinding met HH Rijnland
- Verhaal / gezicht gebied vertellen
- Positioneren binnen (top) Groene Hart
- Verbinding met omgeving (bewoners/ondernemers)
- Internationale aansluiting
- Experimenteeruimte Duidelijke label 'Boskoop'
- Koppelen aan Amsterdam Garden
- Koppelen aan innovatie
- Showcase topsector
- Meer medefinanciering uit de sector
- Combinaties zoeken met andere initiatieven

Richtinggevende statements

De deelnemers werd gevraagd om in tweetallen dé uitspraak te formuleren die het Groene Hart verder gaat helpen.

In 2100 is het Groene Hart als het Nederlands elftal:
behoudend met creatieve uitvallen.

Recreatie en Toerisme zijn een grote kans voor het Groene Hart
en hoeft zeker geen bedreiging te zijn.

Ondernemers ruimte geven!

Ga met elkaar in gesprek over gezamenlijke kansen, bedreigingen en doelen.
Zoek samenwerking!

Het Groene Hart, open voor een gezonde toekomst!

Vind de ruimte in het Groene Hart!

Zuurstof en inspiratie voor de Randstad en de rest van de wereld!

Groene Hart blijft op de juiste plaats.

Maak het Groene Hart kloppend voor de Randstad!

Groene Hart

Koeien, kaas en kwekers!

Beleef het!

Aanbevelingen aan de stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart

De deelnemers zijn per groep gevraagd om gezamenlijk aanbevelingen te doen aan de Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart.

Rode groep.

1. Zorg dat een postzegel-b plan géén postzegel blijft en ontwikkeld wordt vanuit 'n postzegelvisie.
2. Het plan moet ingebed zijn met andere initiatieven, meerwaarde voor de hele omgeving + streek is van belang/
3. Regisseer routestructuren en zorg voor verbindingen.
4. Zorg voor netwerk van stakeholders die adviezen uitbrengen over 'n initiatief. Wees regisseur voor het bereiken van de stip op de horizon.
5. Ken je eigen belang goed en voer dan goed de regie. Zorg dat je door gebiedskennis belangen verbindt en zo initiatieven meerwaarde geeft. Dit is een betere basis voor de lange termijn.

Groene groep

1. Als je niet kiest/bijdraagt kan/moet je de stuurgroep opheffen.
2. Motoren van het gebied definiëren en initiatieven hieraan koppelen. Zoek de energie op (bij) bestuurlijk, ondernemers, burgers enz.
3. Wees niet bang voor nieuwe ontwikkelingen maar/en houd de groene long en het Groene Hart in stand.
4. Denk in mogelijkheden en werk samen, zodat alle kansen benut worden/ gerealiseerd worden.
5. Weet wat er speelt en breng "goede" initiatieven bij elkaar. En spreek verwachtingen naar elkaar uit en heb vertrouwen in elkaars kracht.

Blauwe groep

1. 1 contactpersoon/loket bij overheid / relatiebeheerder.
2. De economische mogelijkheid om het GH in stand/groen te houden is recreatie en landbouw dit vraagt ruimte voor initiatieven.
3. Vanuit gebiedsvisie 1 agenda maken met kansrijke projecten en dan aan het werk!
4. Wees transparant.
5. Ondernemer onderbouw uw plan en leg verbinding met omgeving/publiek belang en zorg dat initiatieven gewaardeerd, gefaciliteerd en gerespecteerd worden.

Slotwoord van Bart krol

1. De overheden in het Groene Hart moeten gezamenlijk zorgen voor een duidelijk kader, de afbakening van het speelveld. Het is voor iedereen prettig om te weten wat er echt niet kan. Daarmee wordt ook duidelijk wat wel kan.
2. Het zou goed zijn als overheden ruimte bieden voor ontwikkeling mits dit kwaliteit toevoegt.
3. Zorg dat je de relevante spelers bij een initiatief betreft. Kijk daarbij naar het grotere geheel en beperk je niet tot het perceel waar het initiatief plaatsvindt.